

Kansanedustaja Pia Lohikosken ryhmäpuhe 16.6.2026:

Arvoisa puhemies,

Nuorisotyöttömyys on noussut jo 22 prosenttiin.

Köyhyysriski ja toimeentulotuen tarve ovat kasvaneet yksinasuvilla nuorilla aikuisilla ja opiskelijoilla, joiden kuukausibudjeteista on leikattu jopa satoja euroja.

Sosiaaliturvan leikkaukset ovat kohdistuneet kaikkein rajuimmin juuri opiskelijoihin ja työttömiksi joutuneisiin nuoriin.

Arvoisa puhemies,

Nuorten tulevaisuususkko on heikentynyt.

Nuoret haluaisivat töitä, mutta tällä hallituksella on tarjota vain kasvavaa työttömyyttä.

Nuoret haluaisivat koulutusta, mutta tällä hallituksella on tarjota vain koulutuslupauksen pettämistä.

Nuoret haluaisivat ilmastotoimia, mutta tällä hallituksella on tarjota vain ilmastotoimettomuutta ja turpeen ”kunnianpalautusta”.

Ei siis ihme, että uutissuomalaisen tuoreessa kyselyssä yli puolet nuorista sanoo hallituksen onnistuneen tehtävässään erittäin huonosti.

Nuorten usko koulutukseen on kuitenkin vahva. Nuorisobarometrin mukaan 81 prosenttia nuorista haluaisi suorittaa korkeakoulututkinnon.

Nykyisellään kuitenkin vain 39 prosenttia nuorista aikuista on suorittanut korkeakoulututkinnon.

Tiedämme, että myyjän tai rekkakuskin lapsi etenee korkeakouluun epätodennäköisemmin kuin juristin tai lääkärin, vaikka haluaisi.

Tämä luokkayhteiskunnan mekanismi on aina ollut olemassa, mutta nyt se on vahvistunut entisestään.

Jos haluamme vastata nuorten toiveisiin ja nostaa koulutustasoa, on katsottava nuoriin, jotka eivät syystä tai toisesta hakeudu opintojen pariin.

Yksi merkittävä ryhmä ovat ammattikoululaiset. He ovat kärsineet tämän hallituksen koulutusleikkauksista eniten.

120 miljoonaa euroa amisleikkauksia näkyy arjessa karusti: OAJ:n mukaan oppivelvolliset amiksissa saavat keskimäärin jopa lukukauden verran vähemmän opetusta kuin asetus edellyttäisi.

Ammatillisen koulutuksen rahoitus on korjattava ja varmistettava opetus jokaisena arkipäivänä.

Arvoisa puhemies,

Hallitus puhuu paljon velkaantumisesta, mutta nuorten velkaantuminen sitä ei huoleta.

Hallitus kasvatti opintotuen lainapainotteisuutta entisestään ja heikensi opiskelijoiden asumisen tukea.

Osa nuorista velkaantuu jo toisella asteella oppivelvollisina ja kasvava velkaantuminen jatkuu korkeakouluopinnoissa.

Velkaantuminen saattaa jopa estää opintoihin hakeutumista varsinkin heikoimmasta taloudellisesta tilanteesta tulevilla nuorilla.

Tässä kohtaa täytyy muistuttaa hallitusta, että lapsiköyhyyden kasvattaminen on ollut teiltä tietoinen valinta ja se on myös koulutuspoliittinen kysymys.

Vasemmistoliitto haluaa velkajarrun opintojen aikaiselle velkaantumiselle parantamalla opintorahaa ja opiskelijoiden asumisen tukea.

Meille maksuton koulutus on kynnyskysymys nyt ja aina.

Arvoisa puhemies,

Tänä keväänä nuoren oli helpompaa päästä lääkikseen kuin Puuiloon kesätöihin.

Mitä hallitus on tehnyt?

Se on rajannut kuntien palkkatukioikeutta ja korvannut laajamittaiset tuet riittämättömillä työllistymiseteleillä, jotka auttavat vain pientä osaa työttömistä nuorista.

Nuoria tukeviin palveluihin pääsee aiempaa vähemmän nuoria. Nuorten työpajatoiminnan rahoitus ja rakenteet murenevät.

Osa-aikatyö on tehty nuorille vaikeammaksi, kun hallitus on poistanut suojaosat työttömyysturvasta, asumistuesta ja toimeentulotuesta.

Suojaosat on palautettava pikimmiten!

Vasemmistoliitto esittää uutta nuorisotakuuta, jossa jokaiselle nuorelle turvataan tosiasiallinen mahdollisuus työhön, koulutukseen tai nuoren tarpeita vastaavaan palveluun viimeistään 3 kuukauden työttömyyden jälkeen.

Palkkatukityöllistämistä on lisättävä ja kuntien palkkatukityöllistämiseksi asetetut rajoitteet on poistettava.

Työllisyyspalveluiden resursseja on vahvistettava ja nuorten palvelut on tarjottava matalalla kynnyksellä yhdeltä luukulta Ohjaamo-mallin mukaisesti.

Arvoisa puhemies,

Tämän hallituksen suurimpia epäonnistumisia on nuorten eriarvoisuuden tietoinen kasvattaminen.

Onneksi vaihtoehtoja on.

Olemme vasemmistoliitossa iloisia, että tutkimusten mukaan olemme nousseet kärkeen nuorten suosikkipuolueena.

Nuorten tulevaisuususkoo ja hyvinvointia parannetaan ennen kaikkea yhteiskunnan tasa-arvoa vahvistavilla päätöksillä, joissa nuorten ääni on vahvasti mukana.

Arvoisa puhemies,

Teen seuraavan epäluottamusehdotuksen:

”Hallituksen politiikka ei tuo nuorille työtä tai toivoa. Ehdotan, että eduskunta toteaa, että hallitus ei nauti eduskunnan luottamusta.”